

Şehir Plancıları Odası Antalya Şubesi ve Antalya'nın Planlama ve Gelişme Sorunları Üzerine

Şehir Plancısı ORHAN ERMERGEN İle Söyleşi*

Düzenleme ve Resimler: Ebru MANAVOĞLU

ORHAN ERMERGEN ÖZGEÇMİŞ

- 1957 Burdur Hisarardı Köyü'nde doğdu
1963-1974 İlköğretim-Ortoöğretim-Lise Burdur'da tamamladı.
1975-1980 ODTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
1980-1988 Almanya'da çalışmalarını sürdürdü
1989-1999 Şube Temsilciliği, Şehir Plancıları Odası Antalya Şube Başkanlığı, serbest şehir plancılığı

Kurul Üyelikleri

- 1996-2008 Antalya Büyükşehir İmar Yönetmeliği Kurul Üyeliği
1999-2003 Büyükşehir Belediyesi Danışma Kurulu Üyeliği
2002-2006 TMMOB Şehir Plancıları Odası Denetleme Kurulu Üyeliği

Şehir Plancıları Odası Antalya Şubesinin kuruluşu ve gelişmesinde büyük katkıları bulunan ve Şubenin ilk Başkanı olan, Şehir Plancısı Orhan Ermergen'le yaptığımız bu söyleşide Odamızın Antalya'da temsilcilik olarak kurulup, şube olma sürecini, Antalya'nın geçmişten bugüne gelişimini ve sorunlarını, mesleğimizi, günümüz ve gelecek Antalya'sını konuştuk.

E. Manavoğlu: Antalya'nın sorunlarına duyarlı, Şehir Plancıları Odasının Antalya Şubesinin kuruluşu ve gelişiminde çok büyük emek ve katkıları olan bir kişi olarak, Odamızın Antalya'daki örgütlenmesinin gelişmesinin tarihçesini bize anlatabilir misiniz?

O. Ermergen: Yurtdışından Antalya'ya gelip, serbest şehir plancılık yapmak üzere büromu açtığım 1988 yılını izleyen dönem Antalya'da

olup biteni tanımaya çalıştığım bir dönemdi. Meslekteki gelişmeleri ve diğer meslek odalarından, hangilerinin var olduğu ve neler yapıyor diye biraz kafa yormaya başlamıştım. Antalya'nın o yıllardaki çok hızlı kentsel gelişimi ve turizmin gelişmesi ayrıca sonraki dönemlerde bunun daha hızlanacağı öngörüsünden dolayı böyle bir kentte mesleki bir örgütün ne kadar gerekli olabileceğinin özlemine duymuştum. Ayrıca o yıllarda özellikle Mimarlar Odası, Baro, Tabipler Odası, İnşaat Mühendisleri Odası gibi bazı odaların oldukça etkin bir şekilde çalışmalar sürdürdüğü ve kamuoyunda tanındığı, söylemler ve bazı eylemler içerisinde bulduklarını da izlemiştim. Tabii ki, bu hızlı kentleşme sürecinin olduğu ve olmaya devam edeceği bir kentte bizim gibi bir meslek odasının, şehir plancılığı mesleğinin bu konuda söyleyeceği çok şey olduğunu düşündü-

* Görüşme, Aralık 2008 tarihinde Ebru Manavoğlu tarafından gerçekleştirilmiştir.

ğünden, o günlerde böyle bir örgütün kurulması konusunda bir girişimde bulunmayı düşündüm. Yanlış hatırlamıyorsam sayımız 5 ya da 6 civarındaydı. Bunun üzerine ben yazılı olarak Şehir Plancıları Odası Genel Merkezini arayarak bir müracaatta bulundum. Antalya'da bir temsilcilik kurulması üzerine. Kısa bir süre sonra bana yanıt geldi ve şu şekilde söyleniyordu. Aynı anda Arda Ertuğrul Barel isminde bir arkadaşımızın da böyle bir girişimde bulunduğu söylendi yazıda, onunla irtibat kurmamı ve ondan sonra girişimlere göre çalışmalar yapıp, kurulması konusunda ön çalışma yapılması konusunda görevlendirildim. Ben, adı geçen bu arkadaşımızı buldum, ki tam da o sıralarda 1989 yerel seçimlerinin öncesiydi. Kendisi de bu konuda çok hevesli olduğunu ve beraberce bu işi yürütebileceğimizi söyledi ve durumu Genel Merkeze bildirdiğimizde kısa bir çalışma yaparak bu konuda her ikimizin de görevlendirilebileceği söylenildi. Bu çalışmayı biz yaptık, genel merkeze bildirdik, genel merkez de birimizi temsilci, öbürümüzü temsilci yardımcısı olarak atadı. Tabii bundan sonra, böyle bir meslek örgütünün temsilciliğinin Antalya'da kurulduğunu anlatma gibi özel bir çabamız olması gerekiyordu. Tüm bu çalışmaları ben üstlendim ağırlıklı bir şekilde. Arda Ertuğrul Barel arkadaşımız bu konuda daha geri planda kaldı o yıllarda. Ben ise artık yalnız savaştığı gibi diğer odalara durumu yazıyla bildirerek mesleki örgütümüzün bir temsilciliğinin kurulduğunu ve kente her türlü katkıda bulunma konusunda hazır olduğumuzu bildirdiğimizde bir takım toplantı davetleri almaya başladım. Hiç unutmam ilk toplantımız Tabipler Odası'nda olmuştu. O sırada, Akdeniz Üniversitesi eski rektörü Prof. Dr. Mustafa Akaydın Tabipler Odası Antalya Şubesi başkanıydı. Ben toplantıya erken gittim sadece Tabipler Odası Antalya başkanıyla tanıştıktan sonra diğer oda üye temsilcilerini beklemeye başlarken tanıttım mesleğimizi. Kendisi de bu konuda sevindiğini ve kutladığını söylemişti ve diğer odaların üyelerinin toplantıya gelişleri, tavırları ve konuyla ilgileri, kentte birtakım yerlerde meslek adına söz söyleyen ve bu konuda katkıda bulunan insanlar olarak beni çok özendirmişlerdi. Biz de çok kısa bir sürede aynı konuma gelir ve bu kente ve mesleğimize bir şeyler katabiliriz düşüncesiyle o toplantıyı yapmıştık. Yanlış hatırlamıyorsam bu toplantının ana gündemi, yerel seçimler öncesindeki alınması

gereken tavırlar, öneriler ve benzeri konulardı. Bu şekilde temsilciliğimiz kurularak faaliyetlerine başlamış oldu. Tabii çok az olduğumuzdan ve yalnız olmamdan dolayı da hem kendi yaşamımı ve mesleğimi sürdürme, hem de temsilciliği ve mesleğimizi, şehir planlamayı çok hızlı bir şekilde tanıtmaya özelemlenmiş yanıp tutuşan birisi olarak toplantıdan toplantıya, faaliyetten faaliyete koştum. Nicelik olarak belki çok zayıftık, sayımız çok azdı ama, ben hiç öyle olmadığımızı, nitelik olarak oldukça güçlü olduğumuz imajını vermeye çalışan bir tavır içerisindeydim o dönemde. Yani diğer odalarla eşit koşullarda olmayı ve aynı şekilde kent kamuoyunda kenti idare edenler nezdinde dikkate alınmayı, kayda alınmayı özen gösteren bir çabam olmuştu. Sanıyorum bu da meyvelerini kısa sürede vermeye başladı. Yerel seçimler sonrasında o dönemde Doğru Yol Partisi'nden Sayın Hasan Subaşı belediye başkanı seçildi ve periyodik olarak tüm odalarla birlikte bizleri toplantılara çağtırmaya başladı. Hatta bir ara, ilk yıllarda, her onbeşgünde bir periyodik olarak yapılmaya başlandı. Bunların hepsine eksiksiz olarak katılarak mesleğimizle ve kentle ilgili gerekli görüşlerimizi aktarmaya çalıştık. Zaten temsilcilik kurulması ve -çalışmalar bir ara dönem olduğu için bir yıl sonra genel merkezimizde genel kurul yapılarak yeni yönetim dönemi başlamıştı- bizde de temsilcilik seçimlerinin yenilenmesi gerekiyordu. 1990 yılında bu yapıldı. Ben bulabildiğim ya da ulaşabildiğim arkadaşlarımızla, birkaç kişi daha yeni gelen arkadaşlarımızın da adreslerini tespit ederek, bir temsilcilik genel kurulu yaptık. O genel kurulda herkesin görev alması gerektiğini ve hatta ben başlattım ancak başkalarının de daha aktif olarak devam etmesi gerektiğini vurguladıktan sonra, Erhan Çınar arkadaşımız bu konuda çok istekli olduğunu dile getirerek temsilci olmak istedi. Biz de oybirliğiyle hiç itiraz etmeden kendisine o görevi verdik. Tabii daha sonraki süreçte -bunu belirtmekte yarar var- A. Ertuğrul Barel arkadaşımız tümüyle geri planda kalarak faaliyetlerde çok aktif olmadı. Ama sonraki yıllarda öğrendiğimiz kadarıyla kendisi Fransa'da eğitim görmüş mimar kökenli bir plancı olduğu için oda kayıtları yeniden incelenmiş ve odamız üyeliğinden çıkartılmıştır. Bunu bir iki yıl sonra öğrendik ve kendisi ondan sonra bir daha da faal olmadı. Tabii Erhan Çınar arkadaşımız bu görevi aldıktan sonra o görevle-

rine devam etti ve ben de kendisine çok ciddi bir şekilde destek oldum. Tüm önemli toplantılarda ve görevlerde yer almak için görevlendirildim ve yer aldım. Fakat bu dönem yine kısa sürdü. Erhan arkadaşımız bir süre sonra Antalya'dan ayrılmak durumunda kaldı ve görevi yine ben üstlenmek zorunda kaldım. 1990-92 yıllarında odamızın kent planlamaya en önemli katkıları anlamında en önemli faaliyetlerinden birisini belirtmeden geçemeyeceğim. Bizlerin her iki odanın (Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası) çabasıyla kentte bulunan sorunlu bölgelerle ilgili çalışmalar yapıyordu. İşte sayıları yüzleri aşan kooperatifler, mevzii imar planı talepleri, kentin imar planında değişiklik talepleri gibi kangren haline gelmiş bir sürü sorun vardı. Bütün bunlara falezlerle ilgili sorunlar eklendi. Gerçi falezlerle ilgili sorunların ortaya çıkışı benim ilk temsilcilik dönemime rastlıyor. Falez komisyonu kurularak falezlerin ön görünüm bölgelerinin plan değişikliği yapılarak nasıl kurtarılacağı ile ilgili komisyonda uzunca bir süre görev yaptık, rapor hazırlayarak belediyeye sunduk. O dönemden sonra belediye birtakım değişiklikler yaparak falezlerin ön bölgelerini de tümüyle kamuya kapadı, bölgelerin yeniden kente kazandırılması ile ilgili plan değişikliğini hayata geçirdi. Gerek bu çalışma, gerekse sorun olan planlama talepleriyle ilgili bir planlama kurulu oluşturuldu.

E. Manavoğlu: Belediye öncülüğünde mi kuruldu?

O. Ermergen: Evet, belediye öncülüğünde. Yanlış hatırlamıyorsam 1991 başlarıydı. Bu planlama kurulu içerisinde belediyenin kendi bürokratları, meclis üyelerinden belli katılımlar ve ayrıca da Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odasından temsilciler, her iki odadan ikişer üye bulundu. Sanıyorum iki yıla yakın, bu konular tek tek irdelenerek, kuruldan geçirilerek meclise gönderilmeye çalışıldı. Burada da hatasıyla sevabıyla önemli katkılarda bulunduğumuzu düşünüyorum.

E. Manavoğlu: Bu temsilcilik aşaması sürecinden sonra şubeye ne zaman geçildi?

O. Ermergen: Şubeye çok sonra geçildi. Tabii 1992 yılından itibaren ben tekrar temsilci olarak görev aldıktan sonra tüm faaliyetler devam etti. 1994 genel kurulunda biz Antalya olarak sayımızın ve faaliyetlerimizin belli bir kapasiteye

ulaştığını ve şube olarak daha etkin olabileceğimiz gerekçesiyle Genel Merkeze şube olma konusunda taleplerimizi iletmeye başladık. Hatta bu konuda, Genel Merkezin 1994 yılı Genel Kurulu'na toplu halde bir otobüsle giderek orada kendimizi güçlü bir şekilde temsil etmeye ve taleplerimizi iletmeye çalıştık. Özellikle Antalya'nın artık şubeleşme ihtiyacı duyduğunu vurguladık. O Genel Kurul'dan şubenin kurulması kararı çıkmadı ama olağanüstü bir genel kurulda şubenin kurulması konusunda çalışmaların başlatılması kararının çıkmasını sağladık. Tabii bu arada, yine bilindiği üzere, kenti ve kamuoyunu ilgilendiren tüm konularda toplantılara katılarak gerek mesleğimizi tanıtmaya, gerekse bu konuda davalar açma, söylemler geliştirme çabalarımızı devam ettirdik. 1994 yılında Antalya, Büyükşehir olmuştu. 1994 seçimlerinde Antalya üç alt belediye ve bir Büyükşehir olmak üzere seçimlere girdi. Seçimin hemen sonrasında, belediye tarafından planlama ile ilgili çalışmalar yeniden gündeme getirildi. Biz ise Oda olarak planlama çalışmalarının her zaman yapılabileceğini, ancak zaten 1991 yılında 1/25.000 ölçekli planın ciddi bir revizyon gördüğünü, bunun gerek yeni planlama alanlarının ilave edilmesi gerekse diğer genel kararların alınması biçiminde topluca bir revizyon olduğunu belirttik, bu nedenle de yeni yapılacak bir planlama çalışmasının Antalya'nın doğasına, turizmine ve kentsel gelişimine olumlu katkıda bulunabilecek ve eksikliklerinin giderilmesine yönelik olması gerektiği konusunda söylem geliştirdik. Yani bundan şu anlam çıkıyordu: Yeni yapılacak planda bir takım tarım

alanlarının ya da gerekli gereksiz bir çok alanın iskana açılmasının amaçlanmaması gerektiği, tam tersine planın sorunlarının irdelenerek gerek belediye gerekse meslek odaları ve gerekse kent kamuoyu tarafından bir uzlaşma sağlanarak revizyonunun sağlaştırılması yönünde talepte bulunduk.

Böylece seçim sonrasında planlama çalışmaları hız kazandı. UTТА grubuna planlama ihale edildi. Kendileriyle ilk çalışmaya başladığımız sırada irtibata geçtik, seve seve birlikte oda olarak bir çalışma yürütülebileceği, katkı konulabileceği onların da bizlerden yararlanabileceğini ilettik. Bu sürede çalışmalar bu şekilde devam etti. Bizim odamız ve Mimarlar Odası'nın bütün ısrarlarına ve yeni tarım alanlarının iskana açılmaması konusunda hassasiyetimizi dile getirmemize rağmen, iki yıl sonra bir çok sorunu çözmeyen, hatta daha da ağırlaştırılan ama bunun yanında da birçok kıymetli tarım alanlarını iskana açan bir plan ortaya çıktı. Bununla ilgili tüm itirazlarımızı, yazışmalarımızı gerçekleştirdik ve ilgili toplantılardaki söylemlerimizi geliştirdik. Ancak bilindiği gibi, bu konuda siyasetin gücü her zaman ön planda olmuştur. Bu plan 1996 yılında onaylanmıştır.

E. Manavoglu: 1996 yılında onaylanan Antalya Nazım İmar Planına meslek odalarının, özellikle odamızın öncülüğünde yapılan itirazların, planlamada halkın katılımı konusunda önemli bir örnek olduğunu düşünüyorum.

O. Ermergen: Elbette yapılan çalışma, Nazım Plan çalışması olduğu ve 1/25.000'lik ve 1/5.000'lik plan çalışması olduğu için bu konuda tek ve en önemli söylem geliştirecek olan bizim odamızdı ve bunu hakkıyla yaptığımızı düşünüyorum. Çünkü tüm gelişmeleri belli aralıklarla diğer odalarla paylaşarak, onlara nasıl bir gelişme öngörüldüğünü ve planın olumlu ve olumsuz taraflarının neler olduğunu bire bir belli aralarla aktardık. Elbette diğer odalarımızı da bu konuda kutlamak istiyorum. O dönem çok duyarlı bir dönemdi. Sanıyorum hemen hemen tüm meslek odaları da bu konuda aynı duyarlılığı ve hassasiyeti göstererek bizim yanımızda yer aldılar ve gerek itirazlarda gerekse sonraki dönemlerde açılan davalarda bizimle birlikte hareket ettiler ve altına imza attılar. 1996 yılında bu plan onaylandıktan sonra, itirazımızı yaptık. Tabii

ki bunda öncü yine bizim Oda olmuştur. Diğer meslek odaları da buna katkıda bulunmuşlardır. Özellikle Mimarlar Odası'yla birlikte lokomotif rolü üstlenmeye çalıştık bu süreçte. İtirazlarımızla çok fazla bir yere varılamadı. Daha sonra dava süreci gelişti ister istemez, bu konuda çok ayrıntılı bir çalışma yaparak, hatta planın her noktası bir bir incelenerek, bir dava dilekçesi hazırlandı. Bu dava dilekçesi üç ana başlıkta toplanıyordu. Biri, planın mevcut sorunlarına çözüm getirmediği, ikincisi hiç gerekli olmadığı ve mevcut planın kapasitesi yeterli olduğu halde yeni birçok kıymetli tarım alanını iskana açarak gerek doğaya gerek kente ve kamuya ciddi bir maliyet yüklediği, diğeri ise ulaşım açısından çok eksikler içerdiği idi. Bu üç temel başlıkta konuyu irdeleyerek davamızı açtık. Tabii bilindiği gibi bu süreç biraz yavaş yürür. Sanıyorum, 6 ya da 8 ay sonra, 1997 yılının sonbaharı olması gerekiyor, keşif aşaması geldi. Keşif için üniversiteden bilirkişiler tayin edildi. Keşfin bir günde bitirilmesi gerekiyordu. Bu ciddi bir sıkıntı idi. Bunun zorluğunu yaşadık ve keşfi en etkin bir şekilde nasıl gerçekleştirebiliriz diye kafa yorarak hızlı bir şekilde arazi çalışması yaptık. Doğu, Kuzey ve Batı olmak üzere üç bölgede, o zaman çok kıt kaynaklarımıza rağmen, -özellikle bu konuda Peyzaj Mimarları Odası'nın girişimleri sayesinde- küçük bir pervaneli uçak kiralayarak bilirkişileri havadan gezdirdik. Ve bu çabalarımız ve haklılığımız, sanıyorum bilirkişiler ve Mahkeme tarafından da dikkate alındı ki, yaklaşık bir yıl sonra planın iptali kararı çıktı. Bu sırada işlem devam etmişti. Planın 1/1.000'likleri bile hazırlanmıştı. Antalya İdare Mahkemesi tarafından Antalya'nın tüm planı iptal edildi.

E. Manavoglu: Bizim itirazımız tüm plana mıydı? Belirli bölgelere miydi?

O. Ermergen: Aslında hedef noktası tabii her üç noktadaki, doğu, kuzey ve batıdaki alanlarla ilgili alınan kararlar ve ulaşım ile ilgiliydi. Ancak hepsi birbirine bağlantılı olduğu için de, sanıyorum mahkeme planın tümüyle ele alınması gerektiği kanaatine vararak tamamını iptal etmiştir ve yanlış hatırlamıyorsam, Türkiye'de, büyükşehir ölçeğinde tamamı iptal edilen ilk plan diye hatırlıyorum. Tabii kenti idare edenler, yönetenler bu sırada kısa bir süre ciddi bir şekilde panik yaşamışlardır. Çünkü plansız kalmıştır kent, uygulamalar dahi durdurulmuştur. En basit uygulamalar dahi.

Çünkü dayanağı olan plan iptal edilmişti. Bunun üzerine çok hızlı bir şekilde belediye meclisi çalışma yaparak bu plan sınırlarını –mahkemenin, özellikle bilirkişilerin işaret ettiği yönde sınırları-küçülterek yeniden onamıştır. Özellikle sorunlu bölgeleri dışında bırakarak yeniden onamıştır. Ve bu tekrar yürürlüğe girerek kentteki imar işlemleri ve ruhsat işlemleri başlamıştır. Biz bu arada 1994 yılında genel kurulda alınan karar doğrultusunda, genel merkezle yapılan çalışmalar sonucunda şube olma kararını çıkartmıştık bu süreç içerisinde de. 1996 genel kurulunda kesin karar alındı ve şube kurulma çalışmalarının başlatılması konusunda görevlendirildik ve Antalya’da şubeyi kurduk.

E. Manavoğlu: Şube 1996 yılında mı kuruldu?

O. Ermergen: 1996 yılında karar alındı. 1996 sonlarında, 1997 başlarında şube kuruldu. Yine bir ara dönemdi. Ben bu arada temsilcilik görevlerimi aralıksız olarak devam ettirdim. İlk yılda sevgili arkadaşlarımızın ısrarıyla ilk şube başkanı olarak görevlendirildim. Bu görevimi 1998 sonuna kadar yürüttüm. 1998 sonundaki Şube Genel Kurulunda da görevimi Sayın Nimet Sırcan’a devrettim.

E. Manavoğlu: Bu dönemde serbest şehir plancılarının mesleki denetim ve sorunlarıyla da siz ilgileniyordunuz.

O. Ermergen: Tabii bu dönemde çalışmalarımız her iki yönde devam ediyordu. Birincisi mesleğimizi kent kamuoyuna tanıtmaktı. O yıllarda, şehir planlama mesleğini hala ilk defa duyan çok kişi vardı. Birçok kesime onu yeterince duyurduğumuzu, tanıttığımızı sanıyorum. Daha da önemlisi kente en çok katkıda bulunacak, tüm adımları attığımızı düşünüyorum. Maddi açıdan, personel açıdan vs. açıdan çok yetersiz olmamıza rağmen ki -Şube 1996-1997 yıllarında kuruluncaya kadar ki dönemde- temsilcilik yeri olarak kendi ofisimi kullandık. Personel hemen hemen hiç yoktu. Sonraki yıllarda bir yardımcı bayan arkadaşımız alındı. Maddi destek alma imkanımız sifira yakındı, çoğu zaman kendi cebimizden harcıyorduk ve arkadaşlarımızın da katkıları oluyordu tabii ki. Genel merkezden bu konuda çok ciddi taleplerde bulunmadık. Ancak önemli harcamalarımız olduğu zaman talepte bulunduk, bunun karşılığı olarak epey de uğraş verdiğimizizi hatırlıyorum. Ama hiçbir zaman bu anlamdaki eksikliğimizi o yıllarda kentteki ilgili kişiler, ilgili birimler, odalar

ve yönetimlere hissettirmedik bile, daha doğrusu diğer odalarla aynı güçte, aynı etkinlikte olan bir oda olarak varsayıyorduk, görülyorduk. Bu da bizim kendi mesleğimizin o dinamikliğinin göstergesidir diyorum.

E. Manavoğlu: Bilgi birikimi de önemli bu konuda. Bilgi olmasa aynı güç kentte sağlanamazdı diye düşünüyorum.

O. Ermergen: Elbette bunun için çok özel çabalar gösterildi o gün için. Her dönemde yeni bir arkadaşımız temsilci yardımcısı olarak görev almışlardır. Bu arkadaşlarımız da gerçekten özverili olarak çalışmışlardır. Ayrıca üyelerimizin de katkıları yadsınamaz.

E. Manavoğlu: Daha sonra şube olduk. Antalya o zamandan bu zamana büyük bir gelişme gösterdi. Şimdi de Antalya’nın sorunları devam ediyor. Hemen hemen yine aynı sorunlar, tarım alanlarının iskana açılması yine gündemde, belediye seçimleri yaklaştıkça bu konular yine hız kazandı.

O. Ermergen: Demek ki. 1996- 2008, 12 yıl geçmiş aradan. UTTA grubunun hazırlamış olduğu planın mahkemece iptal edilmesinden sonra 12 yıl bu tarım alanlarının korunabilmesi ve bugüne kadar getirilmesi sağlanabilmiştir diye düşünüyorum. Malum, kentsel süreç içerisinde siyasi dinamiklerin de sürekli değişken olduğu bu dönemde bu hassasiyetin uzun sürede korunabilmesi çok zordur. Yine aynı çalışmalar yapılarak kentin tarım alanlarının yine iskana açılma konusunda politikacıların ve belli çevrelerin baskılarıyla karşılaşmaktayız günümüzde. Geçtiğimiz günlerde kentin doğusundaki Kırcaami Bölgesi ve diğer bazı tarım alanları iskana açıldı. Bundan önceki süreçte de bazı tarım alanları imara açılmıştı. Önce çok düşük yoğunluklu özel bir kentsel alan olarak, planlanma ihtiyacına sığılarak yapılaşmanın önü açılmıştır. Arkasından da bildiğim kadarıyla da, gene diğer kent dokularında olduğu gibi, yüksek yoğunlukta, yine apartmanların yapılabileceği bir konut bölgesi olarak son meclis kararıyla geçmiştir.

E. Manavoğlu: Bu doğal bir süreç tabii.

O. Ermergen: Bu süreçte Odanın direnci kente olan bir katkıdır diye düşünüyorum. Simdi 12 yıl bu süreci geciktirmiş olmak bu kent için büyük kazanımdır. Keşke bu hassasiyet devam

ettirebilseydi ki, bu alanlar doğru planlanabilseydi. Hala Antalya'nın mevcut nüfusu 800 000 civarında olmasına rağmen son onaylanan plan neresinden baksanız, ince bir hassas çalışma yapılsa, 3 milyonun çok üzerindeki bir nüfusu barındıracak bir kapasitededir, çevredeki sınırların genişletilmiş haliyle. Tabii hepimiz plancıyız, yıllardan beri bu mesleğin içinde yoğruluyoruz. Kentin, 800 000 nüfuslu bir Antalya'nın 20 yıllık projeksiyon dönemi içerisinde 3 milyonun üzerine çıkmayacağını çok da iyi biliyoruz. Bütün bunları dikkate aldığımızda ki, Antalya gibi doğası, denizi, turizmi, ve her şeyiyle bambaşka olan bir kentin kendi kendini yok etmesi anlamında olan bu kararların alınması gerçekten bizler açısından -meslektaş arkadaşlarımızın da böyle düşündüğünü zannediyorum- çok büyük bir kayıptır. Bu tür alanlar zorunlu olmadıkça, yani gerçekten ihtiyaç olmadıkça, başka çare kalmayınca kadar korunabilmelidir, elde tutulabilmelidir. Ben de bu düşüncedeyim. Mevcut plan kapasitesi, Antalya'nın 20 değil belki 50 yıllık iskan ihtiyacını karşılayacak kapasitededir. Bunun üzerine kentin en kıymetli tarım alanlarını ihtiyaç varmış gibi veya gerekliliği gibi bir gerekçeyle iskana açmanın doğaya, kentimize ve kamuya ne kadar büyük bir maliyeti olduğunu sanıyorum insanlar yaşayıp göreceklerdir. Üstüne üstlük son alınan kararlar iskana açılan kentin doğusundaki Kırcaami Bölgesi dünyada ender olan bir özelliكتedir. Zira gene bir arkadaşımızın deyişiyle "altından nehir geçen kıymetli tarım alanlarından" bir tanesidir.

E. Manavoğlu: Antalya için en önemli konularından bir tanesi de imar yönetmeliği. İmar Yönetmeliği çalışmaları sürecinde geçmişten günümüze yer alan en kıdemli üyesisiniz. Antalya İmar Yönetmeliği'nde yapılan çalışmalar ve gelinen nokta nedir?

O. Ermergen: 1994 yılında Antalya Büyükşehir olduktan sonra o yıllarda yürürlükte olan 3030 sayılı Büyükşehir Kanunu'na göre kentin kendi imar yönetmeliğini yapma yetkisi vardı biliyorsunuz. Zaten Antalya'nın, bizim temsilciliği kurduğumuz yıllardan beri ve devam eden yıllarda, çok büyük çaba gösterdiğimiz önemli konularından biri de, 1985 yılında imarla ilgili yetkilerin belediyelere devredilmesinden sonra bunun birçok belediyede olduğu gibi Antalya'da çok daha fazla suistimal edilmiş olmasıydı.

1985 ve 1990 yılları arasında, imar planını delen, mahveden ve kente büyük zararlar veren 200'ü aşkın meclis kararı vardı ki, bunlar plan notu gibi yazılmış ve uygulanmaya başlanmıştı. Abartısız söylemeye çalışıyorum bir gecede, (ki bunların yaratıcıları da maalesef mimar kökenli meclis üyeleridir) türettikleri uygulamaları ertesi gün mecliste önererek, el kaldır-indir yaparak uygulamaya sokmuşlardır. Bunlara en iyi örneklerden biri de, bugünlerde kaçak emsal olarak meslek camiamızda isimlendirdiğimiz, her türlü kapalı ve açık çıkmaların emsal harici olması kararı, o yılların eseridir. Bundan sonraki yıllarda o kadar çok suistimal edilmiştir ki, yapı yoğunluğunu 3 kata kadar arttıran mimari uygulamalar Antalya'nın başına bela olmuştur, hala da bela olmaya devam etmektedir. Örnek olarak diğer bir karar da 2.50 subasman kotunun icat edilmesidir. Bu 2.50 subasman kotu adı altında bir kat kazanılarak, bunun da iskan edilmesine olanak sağlanmıştır. Önce su basman kotu denmiş, arkasından da bağımsız iskan imkanları getirilmiştir. Gerek ticari olarak gerekse konut olarak hala da günümüzde iskan edilmeye devam etmektedir. Bu ve bunun gibi birçok meclis kararı ki, 200 meclis kararının hemen hemen tamamına yakını genel planlama ve şehircilik ilkelerine aykırı kararlardır. Tüm bunların değiştirilmesi, kaldırılması veya düzeltilmesi konusunda o yıllardan beri süren bir çabamız vardır. 1994 yılından sonra Büyükşehir sürecinden sonra imar yönetmeliği hazırlama süreci başlamıştır ve bu konuda Mimarlar Odası, Büyükşehir Belediyesiyle protokol yaparak bu yönetmeliğin hazırlanması yönünde bir çalışma başlatmıştır. Kurulan komisyonda Oda olarak biz de temsil edildik ve 1996 yıllarında Büyükşehir Belediyesi yetkilileri, Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası Antalya şubesi olarak komisyonda yer alarak çalışmalara başladık. 1998 yılına kadar 2 yıla aşkın bir süre çok yoğun bir çalışmayla -o kadar yoğun ki, bir haftada bazen iki ya da üç güne çıkan toplantılarla ve uzun mesailerle- Antalya Büyükşehir İmar Yönetmeliği hazırlandı. Bu yönetmelik hazırlanırken mevcut planın uygulama koşulları, malum meclis kararları ve diğer Büyükşehir belediyelerinin hazırlamış oldukları imar yönetmelikleri kaynakça olarak kullanıldı. Tüm bunların sentezinden bir yönetmelik çıkar-

ılmaya çalışıldı. Bu yönetmelik 1999 Mayıs'da geçerli olmak üzere onaylandı. Ancak tabii şunu da söylemeliyim ki, bu yönetmelik çok da içimize sinen bir yönetmelik değildi, hatta komisyonun içinde bulunmamıza rağmen yönetmelik onama aşamasında yönetmelikle ilgili kaygılarımızı yazılı olarak dile getirerek Büyükşehir Belediyesinin yetkili organlarına iletmiştik. Ancak o yönetmelik kötünün iyisi, eski deyimle "ehveni şer" anlamında hazırlanmış bir yönetmelikti. Çünkü o kadar bozulmuş uygulamalar vardı ki, artık yaşayan hukuk denilen kavram geliştirilerek uygulamalar başlatılmıştı. O andaki siyasal yapı ve konjonktürün gereği, radikal olarak bunların hepsini yok sayıp da ideal bir yönetmelik yapmak mümkün olamamıştır. Ancak düzeltme, iyileştirme, biraz daha disiplin altına alma mantığı bu yönetmelikte hakim olmuştur. Halen de bu yönetmelik yürürlüktedir. Tabii gerek bu yönetmeliğin o yıllardaki hataları ve eksikliklerinin bilincinde olmamızdan, gerekse sonraki yıllarda çıkan uygulamadaki aksaklıklardan dolayı bu çalışmalar hiç durmamıştır. Hemen akabinde, 1999 seçimlerinden sonra, yeni yönetim döneminde yeniden bu yönetmeliğin daha da iyileştirilmesi ve aksayan yönlerinin düzeltilmesi konusunda bir komisyon çalışması yapılarak revizyon yönetmelik hazırlanmıştır. Ancak bu güne kadar, bunca yıl geçmesine rağmen revizyonu yapılan yönetmelik bir türlü yetkili organlarla görüşülerek yasallaşamamıştır. Sebebi de, bu disipline alınma konusunda gösterilen kararların bir çok kişiler tarafından özellikle çıkar çevreleri ve bazı siyasi çevreler tarafından engellenmesidir. Tabii bu arada yönetmelik yürürlüğe girmesinden sonra uygulama sırasında da bu komisyonun bir çekirdeği, uygulamayla ilgili aydınlatma görevini sürdürmüştür. Yani her konuda, uygulama hakkındaki çıkan sıkıntılar sonucunda, alt belediyeler sürekli yazışmayla Büyükşehir'e sorular sormuştur. Yönetmelik komisyonunun oluşturduğu çekirdek de bunların nasıl uygulanması gerektiğini sürekli cevaplandırmaya çalışmıştır. Halen bu günümüzde devam etmektedir.

E. Manavoğlu: Revizyonu yapılan yönetmelik mecliste onaylanmadı sanırım.

O. Ermergen: Revizyonu yapılan yönetmelik meclise girip de onaylanamadı, arşivlerde beklemektedir.

E. Manavoğlu: Günümüzde yönetmelik çalışmaları ne aşamada bulunuyor?

O. Ermergen: Şu anda soru-cevap yöntemiyle alt belediyelerden uygulamayla ilgili gelen acil sorular cevaplandırılır ve ufak tefek revizyon çalışmaları yapılmakta ise de bunlar henüz somutlaştırılarak meclise girip yasallaşamamıştır.

E. Manavoğlu: Siz Şube Başkanlığı'nı bıraktıktan sonra Büyükşehir Belediyesine danışmanlık yaptınız. Masanın bu tarafıyla diğer tarafı arasında ne gibi farklılıklar var?

O. Ermergen: O görev benim için fahri bir görevdi. Şöyle ki 1999 seçimlerinden sonra yönetim değişti ve belediye başkanlığını CHP kazandı ve belediye başkanı olarak Sayın Dr. Bekir Kumbul seçilmişti. O dönemlerde bunca yıldır kentte oda yöneticisi olarak söylem geliştiren veya kentteki birçok gelişmelerde öneriler ve katkıda bulunmak isteyen biri olarak benden bu konuda katkıda bulunmam istenmiştir. Ben bu talep karşısında ise ancak o sırada 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu'ndaki bir çerçeve içerisinde danışma kurulu üyeliği olarak bir görev üstlenebileceğimi onun dışında daha bürokratik anlamda bir görev üstlenemeyeceğimi, bunun bu anlamda etik olarak çok da doğru olmadığını düşünerek ve bunca yıllık söylemlerimizi belki hayata geçirebiliriz amacıyla danışma kurulu

üyeliğini kabul ettim. Bu fahri bir görevdir. Daha önceki dönemlerde de bu kurul Antalya Büyükşehir Belediyesi'nde olmuştur ve çalışmıştır. Hatta benimle birlikte kurul içerisinde daha önce Mimarlar Odası Başkanı olan arkadaşımız Osman Aydın ve daha başka arkadaşlarımız da yer almışlardır. Bu sırada ise bu çalışmalar sırasında tabii kentin sorunları nelerdir, bunların nasıl altından kalkabiliriz konusunda bizler sorulduğu kadar cevap vermeye çalışmışızdır. Özellikle ulaşım konusunda o yıllarda uygulamayla ilgili ciddi sıkıntılar başlamıştı. Ulaşım konusunda gerçek anlamda bir ulaşım master planı hazırlanması, bu sürecin yürütülmesi ve ürünün elde edilmesi konusunda çok ciddi bir çalışma başlattık. Ulaşım ile ilgili kısa erimli çözümler ve uygulamalar başlattık. Mevcut planın sorunlarının giderilmesi, sıhhileştirilmesi konusunda uygulama anlamında neler yapılabilir, bu konuda büyük çabalar gösterdik. Ancak o dönemin bir şanssızlığı vardı, üç tane alt belediyenin her biri ayrı partiden, Büyükşehir yine başka bir partiden. Öyle bir siyasi yapılanma vardı ki Büyükşehir Belediye Meclisinde, Büyükşehir Belediye Başkanı çok çok azınlıktaydı. Sanıyorum, toplam kendisiyle birlikte üç kişilerdi. 21 kişilik grup içerisinde üç kişilerdi. Bu şekilde tabii, bu partinin veya belediye başkanının kararlar çıkartması mümkün olmayan bir dönemdi ve her seferinde birçok karar almakta sıkıntı çekilmiştir. O dönemde, bizim için en büyük zorluk bu olmuştur. Ulaşım master planı ihalesi yapılarak bu konuda Türkiye'de yetkin olduğunu düşündüğümüz bir arkadaşımız ihaleyi almıştır. Sayın Rıfat Türkkan çalışmalara başlamıştır. Çok yoğun bir veri araştırması ve anket çalışmaları iki yılı aşkın bir süre yapılmıştır. Daha ürün ve rapor sonuçlanmadan zaten seçim dönemi başlamıştır.

E. Manavoğlu: O dönemden bahsederseniz neler söyleyebilirsiniz?

O. Ermergen: Evet o dönemde tabii ben açıkçası şunu itiraf etmeliyim ki istediğim kadar ve arzu ettiğim kadar katkıda bulunabildiğimi düşünmüyorum. Çünkü birçok imkansızlıklar içerisinde gerek siyasi yapılanma açısından, gerekse bürokrasiyle iletişim kurma açısından belli sorunlar ve eksiklikler yaşadık. Yaptığımız en büyük çalışmalardan bir tanesi de şudur o dönemde, veri tabanının çok eksik olduğunu görmüştük. Büyükşehir Belediyesi İmar Dairesi bünyesinde

yeniden bir yapılanma oluşturmaya çalıştık. Bu yapılanma içerisinde ilgili birimleri Harita Müdürlüğünden, Planlama Şube Müdürlüğünden Nazım Plan Birimine kadar her bölümün yeniden revize edilmesi gereksinimini gördük ve bunu yapmaya çalıştık. Bunu yaparken de, ne kadar eksik veri olduğunu gördük. Hatta itiraf etmeliyim ki, birçok plan ve parselasyon paftalarının bile Büyükşehir İmar Dairesi'nde bulunmadığını gördük. Herhangi bir paftanın Büyükşehir'de olmayıp alt belediyede olduğunu, hiçbir kadastral altyapı ve paftanın -imarı geçmiş ve uygulaması yapılmış ve yapılmamış olmak üzere- hiçbirisinin orada olmadığını gördük. Bunları tek tek kadastrodan özel protokollerle isteyerek elde etmeye çalıştık. Bunlar olmadan Büyükşehir Belediyesi'nin ister kendi yaptığı, isterse dışarıya yaptırdığı herhangi bir planlama çalışmasını sağlıklı bir şekilde irdeleme şansı yoktu. Düşünebiliyor musunuz, bir planlama grubuna iş ihale ediyorsunuz ve o çalışmayı yapıp size geldiğinde sizin elinizde bu altlıklar yok. Bunu verilere göre irdeleme şansımız yok. Size sunulan çalışmadaki verilere güvenerek irdelemek zorunda kalacaksınız ki, bu da çok büyük bir eksiklikti. Hele hele en önemli eksikliklerden bir tanesi de şuydu ki; güncel, sayısal, işe yarar bir harita bile yoktu. Hatta bir çok nazım plan çalışmasının kadastral plan paftalarının üzerinde yapıldığını gördük. Bunun üzerine, hiç olmazsa bu dönemdeki en önemli katkımız bu olsun düşüncesiyle güncel, sayısal ortamda bir harita alımı konusunda Harita Genel Müdürlüğü'yle protokol yapılarak bu çalışmalar yapıldı ve bütün bu çalışmalarda Antalya'nın geneliyle ilgili sayısal haritalar elde edildi. En çok yoğunlaşılan konu da diğer kurumlardan yazışmalarla veri elde etmek konusunda idi. Büyükşehir Belediyesi'nde de Nazım Planla ilgili bir birim kurularak, tüm bu çalışmaların yapılması ile bundan sonraki planlama çalışmalarına ışık tutacak temel çalışmalar yürütülmeye çalışıldı. Aynı zamanda, kentin geneliyle ilgili iyileştirme anlamında planlama çalışmaları meslektaşımız Remzi Sönmez'in koordinasyonu ile belediye bünyesinde yürütüldü. Bu konuda ben de meslek adamı olarak katkıda bulunmaya çalıştım. Özellikle yapılan işlerden bir tanesi de her dönemde olan bolca plan tadilatı talepleriydi. Biliyorsunuz bunlar, alt belediyelerden geliyor ve Büyükşehir Belediye Başkanının onayına sunuluyordu. Bu dönemin sonuna kadar o

görevde kalmadım, kendi isteğimle bir süre sonra ayrıldım. Bulduğum dönemlerde tüm planların gerek planlama ilkelerine gerekse mevcut yasalarımıza veyahut Antalya'daki planın genel çerçevesine uygunluğu konusunda ön inceleme yaparak başkanlığa görüşlerimi iletmışimdir. Böyle bir dönem yaşadık.

E. Manavoğlu: 2000 yılından sonra mevzuatta yerini alan kentsel dönüşüm projeleri diğer birçok kentte olduğu gibi Antalya'da da büyük bir hızla uygulanmaya başlandı. Özellikle kent merkezinde ve Kaleiçi Bölgesinde tamamlanan çalışmalar var. Şehir Plancıları Odası Antalya Şubesi de 2008 yılı Mayıs ayında Kentsel Dönüşüm Paneli gerçekleştirdi. Bu panelde de oturma başkanlığı yaptınız. Kentte gerçekleşen kentsel dönüşüm uygulamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

O. Ermergen: Antalya'da kentsel dönüşüm çalışmaları aslında oldukça yeni. Bu kent merkezi ağırlıklı yapıldı son dönemlerde. Bildiğim kadarıyla odamız da zaten bu çalışmalar süresince bir takım katkılarda bulunmaya çalıştı. Cumhuriyet Meydanı, Okullar Bölgesi ve benzer alanlarda uygulamalarda başlatıldı. Yani birçok başka kentlere göre henüz daha işin başında sayılabiliriz. Tabii o panelde de özellikle vurgulandığı gibi kentsel dönüşümde yine her zaman belirttiğimiz klasik endişeler karşımıza çıkıyor. Rant yaratma, kenti başkalaştırma, kenti yozlaştırma. Tarihi, kültürel dokunun geleneksel dokunun kent hafızasının yok farzedilerek birtakım yenilikler yapıldığı ve bu yeniliklerinde iyi şeylermiş gibi sunulduğu endişeleri hep tartışılıyor ve Odanın düzenlediği panelde de bunlar sıkça tartışıldı. Ben yine Antalya'da da böyle bir endişe olduğunu düşünüyorum. Böyle bir hataya da kısmen düşme tehlikesi olduğunu düşünüyorum. Çünkü kentsel yenilemenin bu olmadığını meslek camiasında hepimiz çok iyi biliyoruz. Bu konuda da aslında Antalya'da uygulanmış ve bitmiş çok sayıda örnek olmadığı içinde çok detaya girip de değerlendirme yapma gereği duymuyorum ancak bugünlerde bitirilebilen Cumhuriyet Meydanı, Valilik binasının yıkılarak meydana dönüştürülmesi prensip olarak doğru bir karardır. Uygulamadaki detaylarına girmek istemiyorum. Yine Kalekapı Bölgesinin yayalaştırılması uygulamaları doğru çalışmalardır. Bu anlamda kente bir şeyler kazan-

dırdığını düşünüyorum. Ancak bunun dışındaki alanlarda örnek olarak okullar bölgesinde binalar yıkılarak bazı şeyler yapılmaya çalışılıyor. Bu konuda hala kafaların karışık olduğunu ve çok başarılı bir çalışma olup olmayacağı konusunda endişelerim bulunmaktadır. Diğer aklıma gelen bir örnek de 100. Yıl Spor Kompleksi ile kentsel dönüşüm projeleridir. Bunun da oldukça yanlış bir proje olduğunu gerek Odamız gerekse diğer meslek odaları dile getirmiş ve hatta davalara söz konusu olmuştur. Bu da az önce bahsettiğim kötü örneklerden bir tanesidir.

E. Manavoğlu: Antalya'da en önemli şehircilik sorununu ne olarak görüyorsunuz?

O. Ermergen: Antalya'daki en önemli şehircilik sorunu daha öncede bahsi geçen birçok dönemdeki yanlış planlama ve meclis kararlarıyla ortaya çıkan yoğun yapılaşma olgusudur. Bunun gerek turizm kenti Antalya'ya getirdiği betonlaşma, gerekse ulaşım ve diğer kentsel hizmetlere getirdiği olumsuz etkileri bugün artık birebir yaşamaktayız. Her nedense bu konuda olumlu yönde adımları bir türlü atılamadı. Tam tersine zaman zaman bunu körükleyen kararlar ve gelişmeleri hala izlemekteyiz, bence bir an önce bu hatalardan geri dönülmelidir. Artık sadece apartman yaparak, beton üretmek çağdaş kent olamayacağını, gerek kentin gerekse kenti yönetenlerin ve hepimizin artık görmüş olması gerekir. Diğer bir dikkatimi çeken konu ulaşım ile ilgili alınan kararlardır. Bu konuda son zamanlarda moda olan köprülü geçitler, halkın tabiriyle battı çıktı denilen uygulamalar hiçbir bilimsel dayanağı olmayan ve birkaç günde alınan kararlarla bütün eleştirilere rağmen uygulamaya sokulmuştur. Bunlar da ilk etapta trafiği belli anlamda rahatlattığı sanılmakta ise de bunun ne kadar büyük sorunlar yarattığını yavaş yavaş yaşamaya başladık ve daha da çok yaşayacağız. Çözüm olmadığını da göreceğiz, görüyoruz. Daha da kötüsü bu yatırımlar çok büyük paralar harcanarak yapılmış geri dönüşü hemen hemen imkansız olan yatırımlar olduğundan da gerçek bir çalışmaya dayanan ulaşım master planının sonucunda yapılması gereken ürünler olarak değil kendiliğinden gelişmiş, alınmış kararların ürünleridir. Hele hele bu günlerde hızlı ve ummalı bir çalışmayla yerel seçimlere yetiştirilmeye çalışılan raylı sistem birinci etabının bu dediğimiz alt-üst kavşaklarla ilgili bölümlerinde açmaza

girildiğini düşünüyorum. Örnek olarak Nokta kavşağıdır. Yani eski otogar kavşağıdır. Sanıyorum ki, oraya bu köprülü kavşak yapılmamış olsaydı bu raylı sistemin oradaki geçiş güzergahı veya devamındaki kararlar farklı olurdu. Çünkü raylı sistemdeki en büyük eksiklik bana göre şu anda kent merkezinde hemzemin geçiş kararlarıdır. Bizim daha önce yaptığımız çalışmalarda bunun çok daha gerilerden, üç kilometrelik bölümünün çok rahatlıkla yer altına indirilerek ve kent merkezine sorunsuz bir şekilde çok daha iyi hizmet verecek bir karar olacağı düşüncesindeyim. Bu kararı etkileyen otogar kavşağındaki köprülü kavşak buna bir örnektir. Bu uygulama Yüzyüncü yıl aksında doğu-batı yönünde birkaç tane köprülü kavşak kararı ile transit trafik anlamında belki bir rahatlama yaratmış görünmektedir. Ancak kent planlama açısından, genel çerçeve içinde incelediğimizde kentin merkezindeki yaya ve ticari kullanımların yoğun olduğu bir caddeyi siz otobana çeviriyorsunuz. Bu kararlar uygulamada da ne kadar büyük sorunlar yaşandığını, ne kadar çok kazalar olduğunu sık sık görüyoruz. Çünkü kentin böyle bir noktasında transit trafiği özendirilen ve oradaki dokuyu alt üst eden bu karar uzun vadede daha da büyük sorunlarla karşımıza çıkacaktır. Hele hele Doğu-Batı yönünde olası yapılacak olan bir toplu taşıma veya raylı sistem çalışmalarında bu endişelerimiz daha da çok ortaya çıkacaktır. Onun dışında yine daha önce bahsettiğimiz gibi de hala doğa ve turizm kenti olan Antalya'nın kendi değerlerine sahip çıkamadığı, hala kentsel rantı kurban edildiği kararlar -Kırcami Bölgesinde olduğu gibi- alınmaya devam ettiğini görüyoruz. Bu da vurgulamamız gereken diğer bir husustur.

E. Manavoğlu: Antalya'da konu dönüp dolaşıp turizme geliyor. Antalya bir turizm kenti.

O. Ermergen: Turizmin başkenti. Birçok politikacı ve vatandaşımızın da dilinde dolaşan bir terimdir bu. Ama turizmin başkenti olan Antalya'yı, her geçen gün nasıl yok ettiğimizin de çok kişi farkında değil. Bir süre sonra herkes elini yüzüne koyacak ve biz bu noktaya nasıl geldik diye düşünecektir. Turizmin başkenti olan kenti nasıl yok ettiğimizi ve bunu nasıl becerdiğimizi tartışacaktır. Yani Antalya kendi ayağına kurşun sıkmaya devam etmektedir.

E. Manavoğlu: Antalya'nın geleceğini nasıl görüyorsunuz? Antalya kentinde şehircilik

sorunları büyüyerek devam mı edecek, yoksa olumlu gelişmeler olacak mı?

O. Ermergen: Bu kadar olumsuz düşünmek istemem çünkü artık kentli de bilinçli olmaya başladı. Gerek uygulamalardaki sorunları yaşayıp gördükçe, gerek meslek odalarının bu konudaki uyarıları, çalışmaları sayesinde kentlinin belli bir kesiminin bilinçli hale geldiğine inanıyorum. Bilinçli kesim her geçen gün azalmayacaktır, çoğalacaktır. Çünkü yaşarken gördüğü sorunları sesli olarak dile getirmeye yavaş yavaş başlamıştır. Elbette bunun gereği de bundan sonra kenti yönetenleri seçme konusunda göstereceği hassasiyet başta olmak üzere ama daha da önemlisi kentte olan bitenle ilgilenmek ve katılımcı demokrasinin gereği olarak sorunlara o anda müdahale etmek anlamında becerisini ve çalışmalarını daha da çok yoğunlaştıracağını düşünüyorum. Elbette tahribat sonsuza dek gidemez. Buna bir dur denilecektir. Buna ilk önce kentli kendisi dur diyecektir. Ama yine Antalya buna rağmen doğasıyla her şeyiyle buna direnmektedir. Önümüzdeki dönemlerde hep böyle gidecektir demek istemiyorum sürecin muhakkak tersine döneceğini düşünüyorum.

E. Manavoğlu: Antalya'nın gelişiminde ve geleceğinde planlamanın rolü ne olacak?

O. Ermergen: Planlama maalesef kente katkıda bulunma amacıyla yola çıkıp ancak yine zaman zaman kentin olumsuz gelişmelerine ister istemez çanak tutan bir araç haline geldi ve gelmeye de devam ediyor. Planlamayı talep eden ve bu talebi karşılayan her iki kesimin duyarlılığı değişmedikçe, bu böyle devam edecek gibi gözüküyor.

E. Manavoğlu: Siyaset de önemli tabii.

O. Ermergen: Kastettiğim cephenin bir yönü siyasettir. Talep eden halk ve kentlidir. Elbette bunlar içerisinde çıkar grupları da vardır. Talebi karşılayan da yönetimler ve siyasetçilerdir. Bunlar belli bir bilince eriştikten sonra bu talep ve arzın kamu yararı doğrultusunda oluşması veya gelişmesi yönünde artık çaba göstereceklerdir. Ancak planlama o zaman gerçek anlamda kente katkıda bulunmaya başlayabilir. Şu anda ise kentin gelişmesini şekillendirdiği kadar bir o kadar da kent yaşamına çevreye ve kamuya yük getirmeye hala devam etmektedir. Yani buradan şunu anlatmak istiyorum. Planlamada hep kolaycılığa kaçılmaktadır. Yıllardan beri hep dile getiririz, kenti sağlıklılaştırma konusunda radikal anlamda maalesef

hiçbir karar alınmıyor. Tartışılıyor, alınmıyor. Yapı yoğunluğunun artırılması konusunda, kent dokusunu bozan kararlar konusunda, ciddi anlamda olumlu bir karar alınmıyor. Tam tersine planlama çalışması adı altında bunlar yok varsayılarak, “daha fazla nereyi iskana açabiliriz, plan değişiklikleriyle neleri, hangi rantları yaratabiliriz” çabası gözleniyor. Planın ana mantığına ve genel ilkelerine dikkat edilmeden yüzlerce, binlerce plan tadilatı yapılarak kentin her noktasında her an ne olacağı konusunda endişeler yaratılmaktadır. Artık bu kanıksanmış bir durumdadır. Bütün bunlara dur denilmediği müddetçe planlama bu kısır döngü içerisinde daha çok olumsuz gelişmelere çanak tutan yönünü sürdürecektir.

E. Manavoğlu: Sohbetimizin sonuna gelirken mesleğini icra eden şehir plancılarına ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

O. Ermergen: Bu konuda herkes çok şey söylüyor. Ben şunu söyleyebilirim. Elbette mesleğimizi icra edeceğiz, bundan para kazanacağız ve hayatımızı sürdüreceğiz. Bunu yadsıyamayız. Fakat bunca yıldır benim gördüğüm şu olmuştur. Eğer plancı olarak siz kendinizi ve ne yaptığınızı doğru anlatamıyorsanız yaptığınız planlama çalışmasından para kazanmanızın bir anlamı kalmıyor. Para kazanırsınız ama kente, kamuya ve gelecek nesillere doğru işler aktarmazsınız. Mesleklerini bir kere ciddiye almalarıdır. Çünkü kamusal bir görev yapmaktadırlar. Çıkar çevrelerinin, siyasetçilerin oyuncağı olmamalıdır. Şu da söylenebilir işveren onlardır, patron onlardır, onların dediği olur mantığı pratik hayatta geçerli görünebilir ama zaten hep böyle diye diye bu günlere gelindi. Halbuki mesleğimizin bu kadar basit bir şey olmadığını eğer biz onlara anlatamıyorsa, bu konudaki direncimizi, çabamızı sürdürmüyor isek hep böyle sürer gider, yani üç kuruş, beş kuruşlar kazanmak için olumsuz anlamdaki planların altına imza atmaya devam ederiz ve aslında planlamadan ekme yemek anlamında, para kazanmak anlamındaki o bilinen pastayı

bir türlü büyütemeyiz. Bu pasta planlamanın ne kadar ciddi bir iş olduğunu anlatarak büyütebilir. Detay gibi gördüğümüz çok basit gibi gördüğümüz planlama değişikliğinin ne kadar önemli bir karar olduğunu ve bunun ne kadar ciddi irdelemeler sonucunda ancak karara bağlanabileceğini önce biz bilmeliyiz daha sonra da anlatmalıyız. Tabii Türkiye gibi bir çok sorunların yaşandığı bir ülkede planlamayı ideal yürütmek gibi bir iddiamız çok ütöpik gibi görünebilir ama, ben yıllardan beri şunu anlatmaya çalıştım. Kendimizi ifade edemediğimiz, anlatamadığımız, mesleğimizi anlatamadığımız sürece basit bir yasal formaliteyi yerine getirmek ve bunun altına imza atmak kadar basite indirmediğimiz müddetçe bu yukarıda bahsettiğimiz aşamayı hiçbir zaman kaydedemeyiz.

E. Manavoğlu: Son olarak, günümüzde Odanın çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

O. Ermergen: Elbette gayet olumlu düşünüyorum. O yıllardan beri bizim en büyük çabamız bu meslek camiasının Antalya’da kurumsallaşmasıydı. Kurumsallaşma olmadan hiçbir yere varılamaz. Bence o dönemden itibaren bu döneme kadar ciddi bir mesafe kaydedilmiştir. Sayımızın da belli bir rakama ulaşması, bu konuda katkıda bulunan arkadaşlarımızın çoğalması, bu süreci doğal olarak beraberinde getirmiştir. Odamızın en büyük sorunu maddiyattır. Diğer meslek odalarına baktığımızda, Antalya özelinde söylüyorum bunu, maddi açıdan hiçbir sıkıntıları olmaması, yapılan eylemler ve işlemler açısından bir avantaj yaratmıştır. Ben ilk günlerden beri nicelik değil, nitelik çok önemlidir derim. Önemli olan doğru işler yaparak, kurumsallaştırmayı arttırmak ve odanın saygınlığını daha yukarılara çekmek azımdır. Bu konuda olumlu gelişmeler her geçen gün artıyor ve artmaya devam edecektir.

E. Manavoğlu: Bu güzel söyleşi için teşekkür ederiz.

O. Ermergen: Ben teşekkür ederim.